REZOLUȚIA (UE) 2021/1666 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 29 aprilie 2021

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune Clean Sky 2 aferent exercițiului financiar 2019

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere Decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune Clean Sky 2 aferent exercițiului financiar 2019,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru transport și turism,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0109/2021),

A. întrucât întreprinderea comună Clean Sky a fost înființată în decembrie 2007 prin Regulamentul (CE) nr. 71/2008 al Consiliului (intrat în vigoare la 7 februarie 2008) pe o perioadă care s-a încheiat la 31 decembrie 2017 și întrucât întreprinderea comună a început să funcționeze autonom în noiembrie 2009;

B. întrucât întreprinderea comună Clean Sky 2 (denumită în continuare „întreprinderea comună"), instituită prin Regulamentul (UE) nr. 558/2014 a înlocuit, începând cu 27 iunie 2014, întreprinderea comună Clean Sky în cadrul programului Orizont 2020, prelungindu-i durata de funcționare până la 31 decembrie 2024;

C. întrucât principalele obiective ale întreprinderii comune Clean Sky sunt de a contribui la îmbunătățirea semnificativă a impactului de mediu al tehnologiilor aeronautice și de a dezvolta în Europa o industrie aeronautică și un lanț de distribuție puternice și competitive pe plan mondial;

D. întrucât membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, și membrii privați, și anume responsabilii și asociații enumerați în anexa II la Regulamentul (UE) nr. 558/2014 al Consiliului, și partenerii de bază selectați printr-o cerere de propuneri deschisă, nediscriminatorie și competitivă, care face obiectul unei evaluări independente, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2);

E. întrucât contribuția maximă a Uniunii la cea de a doua etapă a activităților întreprinderii comune este de 1 755 000 000 EUR (inclusiv creditele AELS) care urmează să fie plătită din bugetul programului Orizont 2020, iar contribuția minimă în natură la activitățile suplimentare din partea membrilor privați este de 965 250 000 EUR pentru perioada definită în regulament;

Gestiunea bugetară și financiară

1. află din raportul Curții de Conturi („Curtea") privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru exercițiul financiar 2019 („raportul Curții"), că conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a întreprinderii comune la 31 decembrie 2019, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și variațiile activelor sale nete pentru exercițiul încheiat la acea dată, în conformitate cu regulamentul său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; constată că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;

2. reține că în 2019 bugetul definitiv disponibil al întreprinderii comune, inclusiv creditele reportate din anii anteriori, veniturile alocate și realocările pentru exercițiul următor, a cuprins credite de angajament în valoare de 305 802 617 EUR și credite de plată în valoare de 341 424 430 EUR; constată că rata execuției bugetare a fost de 97,68 % pentru creditele de angajament și de 94,69 % pentru creditele de plată; mai constată din raportul Curții că pentru bugetul întreprinderii comune disponibil în 2019 pentru proiecte din cadrul programului Orizont 2020 rata de execuție a creditelor de angajament și a creditelor de plată a fost de 99,8 % și, respectiv, 97,3 %;

3. constată că contribuția maximă a Uniunii la Clean Sky a fost de 800 000 000 EUR din tema 7 a celui de Al șaptelea program-cadru (PC7) (Transporturi), și că Uniunea a contribuit în total cu 799 957 841 EUR; reține că membrii din sector (responsabilii demonstratorilor tehnologici integrați și membrii lor asociați) au contribuit în total cu 608 983 634 EUR la proiectele PC7, din care 594 100 843 EUR contribuții în natură validate și 14 882 791 EUR contribuții în numerar la costurile de funcționare;

4. află din raportul Curții că programul PC7 a fost închis oficial în 2017, nivelul de execuție atins fiind de aproape 100 %; observă că în 2019 întreprinderea comună tot a mai făcut recuperări de aproximativ 1 135 068 EUR provenind din prefinanțări neachitate și rezultate ale auditului ex post;

5. constată că, până la sfârșitul anului 2019, din suma maximă de 1 755 000 000 EUR reprezentând contribuția Uniunii din partea programului Orizont 2020 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 558/2014, Uniunea a contribuit cu un total de 1 139 704 889 EUR la activitățile operaționale ale programului Orizont 2020; în plus, membrii privați au contribuit cu 18 815 677 EUR în numerar la costurile de funcționare și au validat contribuții în natură de 273 851 600 EUR la costurile operaționale și alți 899 843 302 EUR în natură la activitățile suplimentare;

6. reține că există proceduri diferite între întreprinderile comune care primesc finanțare din partea membrilor privați ai întreprinderilor comune; solicită o armonizare a calculului contribuțiilor în natură pentru toate întreprinderile comune; procedura comună ar trebui să prevadă metode transparente și eficace de evaluare, din care să rezulte valoarea reală a contribuției; invită Curtea să asigure un control al auditurilor realizate de auditorii externi independenți; pledează pentru un cadru juridic adecvat care să garanteze că se obține contribuția financiară necesară până la încheierea programului; observă că acest cadru juridic ar putea cuprinde cerințe prin care contribuția privată să fie plătită înainte de sau odată cu contribuția corespunzătoare din partea Uniunii;

Cereri de propuneri

7. constată că în 2019 întreprinderea comună a lansat o cerere de propuneri constând din 62 teme (cererea de propuneri 10), a primit 448 de propuneri eligibile la cererile de propuneri 09 și 10 (din 450) și a reținut 114 propuneri; remarcă portofoliul global al întreprinderii comune, care cuprinde 574 de proiecte atribuite prin cereri competitive de propuneri;

8. remarcă numărul total de parteneri de bază, 256, din care 70 sunt filiale sau terți asociați și peste 58 sunt întreprinderi mici și mijlocii;

9. constată că în 2019 două cereri de propuneri au fost încheiate cu succes: cea de a opta cerere de propuneri din martie, cu succes în 58 de teme din 68, și cea de a noua cerere de propuneri din octombrie, cu succes în 53 de teme din 55; constată, de asemenea, că a zecea cerere de propuneri a fost lansată în mai 2019 și evaluată în noiembrie 2019; ia act de faptul că cele zece cereri de propuneri cumulate au implicat peste 730 de parteneri din 28 țări diferite, cu o masivă implicare a întreprinderilor mici și mijlocii, ca participare și granturi acordate, și cu o finanțare de aproximativ 505 000 000 EUR;

Performanța

10. observă că întreprinderea comună apelează la indicatori-cheie de performanță pentru a monitoriza performanțele și aspectele transversale în cadrul programului Orizont 2020, precum și indicatori-cheie de performanță specifici propriei activități, cum ar fi rata de succes a cererilor de propuneri, execuția planului de lucru și gradul de acoperire al auditurilor ex post;

11. solicită ca întreprinderea comună să-și revadă strategia de comunicare, pentru a garanta că părțile interesate vizate sunt la curent cu misiunea, activitățile și realizările acesteia.

12. reține că întreprinderea comună a recurs la diverse instrumente de monitorizare a executării programului său, și anume rapoarte trimestriale privind demonstratorii tehnologici integrați/platformele inovatoare de demonstrare a aeronavelor (ITD/IADP), comitete directoare la nivel ITD/IADP, evaluări anuale ale performanței DTI/IADP și rapoarte periodice către consiliul de conducere; mai constată că dintre cele 11 obiective menționate în planul de lucru pentru perioada 2018-2019, 3 au fost îndeplinite, iar 8 sunt în curs de desfășurare și că toate obiectivele administrative au fost îndeplinite;

13. remarcă rezultatele de etapă realizate în 2019 de demonstratorii de aeronave de pasageri de mari dimensiuni și de tehnologiile lor de bază în trecerea de la proiectarea nespecifică la proiectarea specifică și crearea de hardware asociată, rezultatele obținute în activitățile IADP ale aeronavelor regionale legate de conceptele de aeronave ecologice, de progresele obținute de cei doi demonstratori ai IADP de rotoare rapide, precum și de mai multe progrese în activitățile ITD fuzelaj, ITD motoare și ITD sisteme, precum și pentru activități transversale de proiectare ecologică și transport cu aeronave mici, și că întreprinderea comună s-a pregătit pentru prima evaluare globală a tehnologiilor pe care le-a dezvoltat; salută aceste realizări care au contribuit la asigurarea unei infrastructuri sustenabile; salută trecerea de la producția de energie pe bază de cărbune la sursele de energie regenerabile, ceea ce nu doar că va reduce emisiile de gaze cu efect de seră, ci va reduce și poluarea aerului și va contribui astfel la o mai bună stare de sănătate;

14. constată că, potrivit raportului Curții, la sfârșitul exercițiului 2019, rata de execuție a programului Orizont 2020 era de 89 % în ceea ce privește procedurile de cereri de propuneri pentru activitățile atribuite întreprinderii comune;

15. reamintește rolul esențial jucat de întreprinderea comună în progresul rapid al tehnologiilor ecologice care vizează reducerea emisiilor de CO_2 și a nivelurilor de zgomot produse de aeronave; consideră că succesorul său, Clean Aviation, va juca un rol important, asigurând implicarea sectorului aviației în Pactul verde european;

16. invită Comisia să se asigure că viitorul program de activitate al întreprinderii comune va respecta cerințele și țintele prevăzute în legislația Uniunii pentru atenuarea schimbărilor climatice și digitalizare și că va urma strategiile din domeniu elaborate atât de Comisie, cât și de industrie;

17. invită Comisia și Curtea să elaboreze o metodă detaliată de urmărire a performanței, cu scopul de a determina valoarea adăugată a întreprinderii comune și de a include impactul social și asupra ocupării forței de muncă, precum și impactul asupra pieței; rezultatele evaluării ar trebui folosite fie în viitor, fie pentru redistribuirea finanțării din partea Uniunii;

18. chestiunea drepturilor de proprietate intelectuală trebuie abordată în toate contractele care ar putea produce un rezultat urmărit sau rezultatul performanței; reamintește că scopul DPI este de a proteja drepturile creatorilor individuali, oferind totodată informații despre cum vor fi utilizate drepturile în viitor; reține că din moment ce activitatea este finanțată și din fonduri publice, rezultatele ar trebui să fie transparente, publice și să facă obiectul unor cerințe speciale, ca de exemplu interoperabilitatea, dacă este necesar; invită Comisia să propună un cadru juridic pentru DPI și punerea lor în aplicare pe piață, care să includă cerințe speciale și distribuirea profitului;

19. constată că, în raportul anual de activitate pentru 2019 al întreprinderii comune Clean Sky, indicatorii-cheie de performanță pentru echilibrul de gen pentru 2018 și 2019 arată o rată de participare a femeilor care, deși înregistrează o ușoară creștere, este destul de scăzută: femeile sunt implicate în program în proporție de 30 %, 16 % dintre coordonatorii programului sunt femei, iar 9-25 % dintre consilierii și experții care efectuează evaluări și lucrează în comitetul științific sunt femei; recomandă să se depună eforturi constante pentru a crește nivelul de participare a femeilor la program;

Personalul și politica de achiziții

20. constată că, la 31 decembrie 2019, erau ocupate 34 de posturi de agenți temporari din cele 36 autorizate și că în plus în 2019 la întreprinderea comună lucrau 6 de agenți contractuali și 2 experți naționali detașați, conform schemei de personal;

21. reține că în 2019 întreprinderea comună a lansat o procedură de recrutare pentru ocuparea a șase posturi; mai constată că, pe lângă posturile statutare, întreprinderea comună se bazează pe prestatori externi de servicii, pe cinci lucrători interimari și pe un stagiar, pentru a avea forță de muncă în plus pentru derularea operațiunilor;

22. reține că în 2019 consiliul de conducere a adoptat o nouă structură organizatorică, iar acum serviciul juridic și departamentul comunicare raportează direct directorului executiv; mai reține și că noul director executiv și-a început munca la 1 februarie 2019; în plus, constată că întreprinderea comună a început să utilizeze Sysper2, sistemul Comisiei de gestionare a resurselor umane, la începutul anului 2019;

23. reține că în 2019 întreprinderea comună a continuat să implementeze integral un contract-cadru mare în domeniul comunicațiilor pentru patru loturi de comunicații diferite, derulat în perioada 2018-2021, și a semnat contracte pentru proiecte importante în domeniul TIC, precum și contracte-cadru pentru diferite servicii TIC;

Controlul intern

24. constată din raportul Curții că Întreprinderea comună a adoptat proceduri sigure de control ex ante bazate pe examinări ale documentelor financiare și operaționale și că este obligată să pună în aplicare noul cadru de control intern (CCI) al Comisiei bazat pe 17 principii de control intern; observă că la sfârșitul anului 2019 întreprinderea comună elaborase deja indicatori-cheie de control pentru toate principiile de control, cu scopul de a evalua eficacitatea activităților sale de control și de a detecta deficiențele în domeniu;

25. reține că în noiembrie 2019 întreprinderea comună a lansat o procedură scrisă pentru aprobarea Regulamentului său financiar revizuit, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene și că l-a adoptat în ianuarie 2020;

26. constată, din raportul Curții, că în ce privește plățile aferente programului Orizont 2020, de auditurile ex post se ocupă Serviciul comun de audit al Comisiei și că, pe baza rezultatelor auditurilor ex post disponibile la sfârșitul exercițiului 2019, întreprinderea comună a raportat o rată de eroare reprezentativă de 1,30 % și o rată de eroare reziduală de 0,92 % pentru proiectele din programul Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți finale); observă, de asemenea, că, în conformitate cu propunerea Comisiei de regulament privind Orizont 2020, obiectivul suprem pentru nivelul rezidual de eroare la încheierea programelor, după ce s-a luat în considerare impactul financiar al tuturor auditurilor și măsurilor de redresare și de recuperare, este de a se atinge un nivel cât mai aproape de 2 %;

27. observă că, în cadrul controlului operațional al plăților, Curtea a auditat un eșantion aleatoriu de plăți efectuate în 2019 în cadrul programului Orizont 2020, la nivelul beneficiarilor finali, pentru a verifica ratele de eroare ale auditului ex post, și că auditurile detaliate au evidențiat erori sistemice legate de costurile cu personalul declarate, principalele surse de erori fiind utilizarea de ore productive individuale și utilizarea de rate unitare, inclusiv elemente estimate care au diferit cu mult de ratele unitare reale; mai reține că aceste rezultate indică un risc mai mare de eroare pentru întreprinderea comună, având în vedere numărul mare de membri privați și de entități afiliate participante care pun în aplicare proiectele întreprinderii comune din cadrul programului Orizont 2020; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune în acest sens;

28. ia act de faptul că întreprinderea comună este cuprinsă în strategia antifraudă comună Orizont 2020 coordonată de Comisie; constată, de asemenea, că, în 2019, întreprinderea comună a monitorizat două presupuse cazuri de fraudă, notificate Oficiului European de Luptă Antifraudă în 2018 și pentru care Oficiul European de Luptă Antifraudă a început anchete care erau încă în curs; constată, de asemenea, că un caz de comportament fraudulos potențial al unui beneficiar cu impact asupra granturilor întreprinderii comune care datează din cel de Al șaptelea program-cadru a fost închis fără niciun impact financiar și nicio pierdere raportată; atestă faptul că în 2019 nu a fost raportat Oficiului European de Luptă Antifraudă niciun caz nou și că întreprinderea comună a început să elaboreze o strategie antifraudă pentru procesele interne și bugetul specific care nu sunt acoperite de strategia comună anti-fraudă; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune ce a făcut în acest sens;

Auditul intern

29. află că în mai 2019 întreprinderea comună a primit un nou plan strategic de audit din partea Serviciului de Audit Intern pentru perioada 2019-2021, care a selectat 3 potențiale subiecte de audit cu riscuri semnificative, axate pe procese operaționale (gestionarea granturilor), pe introducerea noilor principii de control intern și a noilor norme privind protecția datelor constată, de asemenea, că primul audit după noua planificare, privind punerea în aplicare a acordurilor de grant, a început în noiembrie 2019; constată, de asemenea, că Întreprinderea comună a primit mai multe recomandări, dintre care două au fost considerate foarte importante, din auditul anterior, care sunt încă deschise; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune despre cum evaluează situația;

30. ia act de faptul că responsabilul de audit intern a confirmat Consiliului de administrație independența sa organizațională în conformitate cu standardele AII, deși a subliniat o posibilă lipsă de obiectivitate în auditurile de asigurare.